

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/50691- 7/50701

7/50703

Sayı : 99074258-610-E. 103
Konu : Soru Önergesi

07/10 /2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

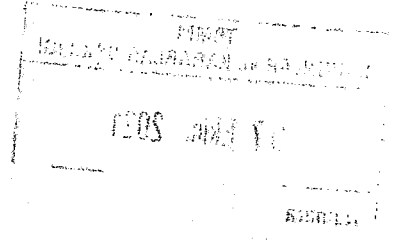
İlgi : 14.09.2021.tarihli ve E-43452547-120.07-875300 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Tacettin BAYIR'ın 7/50691, Van Milletvekili Muazzez ORHAN IŞIK'ın 7/50692, 7/50693, Ankara Milletvekili Gamze TAŞCIER'in 7/50694, Kahramanmaraş Milletvekili Ali ÖZTUNÇ'un 7/50695, İstanbul Milletvekili Turan AYDOĞAN'ın 7/50696, Hatay Milletvekili Suzan ŞAHİN'in 7/50697, İstanbul Milletvekili Züleyha GÜLÜM'ün 7/50698, Şırnak Milletvekili Nuran İMİR'in 7/50699, Adana Milletvekili İsmail KONCUK'un 7/50700, Eskişehir Milletvekili Arslan KABUKCUOĞLU'nun 7/50701, Konya Milletvekili Abdulkadir KARADUMAN'ın 7/50703 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (20 Sayfa)

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/50698

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ZÜLEYHA GÜLÜM'ÜN 7/50698 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

2021 yılı itibarıyla Bakanlığımız Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullarda bulunan otizmlili öğrenci sayısı 10.020 olup, kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim gören otizmlili öğrenci sayısı ise 1.079'dur.

2021 itibariye eğitim çağında bulunan 33.816 otizmlili birey bulunmaktadır.

2020 yılında 14.000 materyal üretilerek 600 özel eğitim sınıfı ve okulunun materyal ihtiyacı karşılanmıştır.

Özel eğitim okullarına 2021 yılının ilk aşamasında gönderilmek üzere 1.500 set (yaklaşık 75.000 adet materyal) özel eğitim materyali üretilmiştir. 2021 yılının 2. dönemi için 1.500 set materyalin daha üretimi planlanmıştır.

“Özel Çocuklara Özel Materyaller Projesi” kapsamında sözü edilen materyal setlerinden ayrı olarak;

Tüm özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere eğitimin her seviyesinde okuma yazma öğretiminde kullanılmak üzere “Ses Temelli Okuyorum Yazıyorum Seti” 1274 adet,

Okul öncesi dönemde eğitim gören özel öğrenme güçlüğü riski taşıyan ve dezavantajlı bölgelerde bulunan öğrencilere yönelik “Eğlenmece Öğrenmece Kutusu Seti” 2905 adet,

Okul öncesi eğitimine devam eden özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin öğretmenlerine yönelik “Kapsayıcı Eğitimde Öğretmenin Yol Haritası Kitabı” 1274 adet basılarak okullarımıza dağıtılmıştır.

“Özel Çocuklara Özel Materyaller Projesi” kapsamında özel eğitim okullarımıza ve sınıflarımıza materyal gönderim çalışmaları devam etmektedir.

Her yıl orta ve ağır düzeyde zihinsel yetersizliği ve otizmi olan öğrencilerin devam ettiği özel eğitim uygulama okulları (1. 2. ve 3. kademe) ile hafif düzeyde zihinsel yetersizliği ve otizmi olan öğrencilerin devam ettiği özel eğitim meslek okullarına ücretsiz olarak özel eğitim kitaplarının (ders kitapları, öğretmen kılavuz kitapları, etkinlik kartı vb.) dağıtımı gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımıza bağlı okullarda görev yapan özel eğitim ve branş öğretmenlerinin özel eğitim alanına ilişkin bilgi ve becerilerinin artırılması amacıyla öğretmenlere kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları ile özel eğitim alanına ilişkin sürekli olarak hizmetiçi eğitimler verilmekte ve özel eğitim alanına ilişkin yazılı, görsel vb. içerikler hazırlanmaktadır.

2019 yılında 100 farklı çeşit olmak üzere toplamda 143.000 materyal seti 6.000 özel eğitim sınıfına ve okuluna gönderilmiştir.

“Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bireylere Yönelik Ulusal Eylem Planı'nın” uygulanmaya başlanmasıyla birlikte Bakanlığımızca otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin eğitime erişimlerinin sağlanması amacıyla Türkiye genelinde özel eğitim okulları (özel eğitim anaokulu, özel eğitim meslek okulu, özel eğitim uygulama okulu) açılmıştır.

Ayrıca söz konusu öğrenciler eğitimin her tür ve kademesinde eğitimlerini kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla sürdürebilmektedir. Yine bu öğrencilerimiz için valiliklerce özel eğitim sınıfları açılmaktadır.

Öğrencilerin sunulan özel eğitim hizmetlerinden etkin bir şekilde yararlanmaları için erişilebilirlik çalışmaları yapılmakta, tüm öğrencilerin benzer olanaklardan yararlanması amacıyla belirlenen standartlar doğrultusunda Türkiye genelinde destek eğitim odaları, özel eğitim sınıfları, meslek edinme atölyeleri ve uygulama evleri yapılmaktadır.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Otizm Eylem Planı (2016-2019) kapsamında Bakanlığımız tarafından aşağıdaki çalışmalar yürütülmektedir;

Eğitsel Değerlendirme ve Tanılama

Rehberlik ve araştırma merkezlerinde sunulan eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetinin kalitesinin artırılması amacıyla otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde kullanılan formlar güncellenmiş, kazanımların ve materyallerin uygulama yönergeleri hazırlanarak kılavuz kitaplar oluşturulmuştur. Ekim 2018'de RAM'lara dağıtımı yapılmıştır.

Aile Eğitimi

Özel Eğitime İhtiyacı Olan Çocukların Ailelerine Yönelik Aile Eğitimi Kurs Programı (0-18 Yaş Çocuğu Olan Ailelere) içerisine özel eğitim ihtiyacı olan çocuğa sahip ailelere yönelik modüller hazırlanmıştır.

Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireylerin ailelerine yönelik olarak "Otizm ve Beslenme Kitapçıkları" hazırlanarak dağıtımları yapılmıştır.

Öğrenci Eğitimi

Otizmli öğrencilerin eğitime erişimlerini sağlamak, sunulan eğitim hizmetlerinin kalitesini artırmak amacı ile 282 özel eğitim okulu ve 10 Rehberlik ve Araştırma Merkezi açılmıştır.

Mayıs 2018'de başlayan otizm spektrum bozukluğu olan bireyler destek eğitim programlarının güncellenme çalışması tamamlanmıştır. Yenilikçi Destek Eğitim Programları Temmuz 2021'de kullanılmaya başlanmıştır.

Özel Eğitim Sınıfları ile Destek Eğitim Odalarının Fiziki Koşulları ve Eğitim Materyallerinin Standartlaştırılması çalışması tamamlanmış olup yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir. Kaynaştırma yolu ile eğitime erişen hafif düzey otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere bireysel eğitim imkânı sunulması için 400 destek eğitim odası tamamlanmıştır.

Otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilerin devam ettiği 16 özel eğitim uygulama okulu bünyesinde 16 adet uygulama evi tamamlanarak bağımsız yaşam becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı eğitim olanağı sağlanmıştır.

Özel eğitim meslek okullarında iş ve meslek eğitimi kapsamında hizmet veren 38 mesleki atölye hafif düzey tanıli otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere sunulmuştur.

Mesleki ve teknik Anadolu liseleri bünyesinde otizm spektrum bozukluğu olan bireylere yönelik Anadolu Meslek Programı (AMP) meslek alanlarında özel eğitim sınıfları oluşturulmaktadır. Talepler doğrultusunda AMP özel eğitim sınıflarının açılmasına devam edilecektir.

Millî Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) arasında "Eğitimde İşbirliği Protokolü" projesi yapılmıştır. Bu proje ile erken çocukluk-okul öncesi, eğitim uygulama merkezi ilkökul-ortaokul ve lise (1, 2, 3. kademe) kademelerine yönelik otizm spektrum bozukluğuna sahip bireyleri de kapsayacak akademik ders programları hazırlanmış 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulamaya konmuştur.

Otizm Spektrum Bozukluğu olan öğrencilerin de devam ettiği Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezlerinde uygulanmak üzere hazırlanan 20 meslek alanına ait modül programları 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulamaya konmuştur.

Orta Ağır Zihinsel Yetersizliği ve Otizmi Olan Bireylere Hizmet Sunan Özel Eğitim Uygulama Okuluna devam eden otizmli bireylerin, günlük yaşam ve toplumsal uyum, bağımsız yaşam becerilerini öğrenecekleri ve öğrendiklerini uygulama fırsatı sunulacak olan uygulama evlerini geliştirme ve standartlaştırma çalışması yapılmıştır. Bu kapsamda 101 adet özel eğitim uygulama evi tamamlanmıştır.

Orta ve ağır düzeyde zihinsel engeli ve otizmi olan öğrencilerin devam ettiği özel eğitim uygulama okullarının III. kademesi için iş ve beceri uygulamaları dersi kapsamında 8 adet

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

uygulama programı hazırlanmıştır. Hazırlanan öğretim programları Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı onayına sunulmuştur.

OSB'si olan öğrencilerin de devam ettiği özel eğitim okul ve sınıflarına 11.600 materyal seti gönderilmektedir. Şubat 2021 de 1500 özel eğitim sınıfımıza materyal dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Erken çocukluk ve okul öncesi dönemde eğitim gören özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler ile özel eğitim uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilere yönelik 88 adet eğitim aracı hazırlanmış olup Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca onaylanmıştır. Söz konusu kitaplar 2020-2021 eğitim öğretim döneminde öğrencilerimizin hizmetine sunulmuştur.

Tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden OSB olan öğrencilerin akademik sosyal ve öz bakım becerilerini okul ortamında desteklemek amacıyla kolaylaştırıcı kişinin belirlenmesi ve sınıf içi ve sınıf dışında öğrenciye yardımcı olmak üzere okulda bulunmasının sağlanması amacıyla Makam Oluru ile düzenleme yapılarak uygulamaya konulmuştur.

Öğretmen Eğitimi

RAM'larda görev yapan 250 rehberlik ve özel eğitim öğretmenine otizm spektrum bozukluğu alanında; otizmlili bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılama, öğretim yöntem ve teknikleri ile otizmlilerin problem davranışlarını azaltma/davranış yönetimi konularında eğitim verilmiştir. Bu eğitime katılan öğretmenler, bulundukları illerde otizmlili çocukların devam ettiği özel eğitim sınıflarında görev yapan ücretli ve kadrolu öğretmenler ile sınıflarında OSB kaynaştırma eğitimine alınmış öğrencisi bulunan sınıf ve branş öğretmenlerine ve Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde görev yapan tüm öğretmenlere Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda 81 ilde mahalli eğitimler verilmiştir.

Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin tanılama ve eğitim süreçlerinde karşılaşılan problemlerin çözümüne yönelik etkinliklerin ve otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde beslenme konusunun yer aldığı "Özel Eğitim Öğretmenleri Otizm Spektrum Bozukluğu Mesleki Gelişim Programı" hazırlanmıştır. 2019 yılı içinde arasında İzmir Foça Hizmetiçi Eğitim Enstitüsünde 100 özel eğitim öğretmenimize 40 saatlik eğitici eğitimi gerçekleştirilmiştir.

"Özel Eğitim Alanında Destek Verecek Uzman Öğretici Yetiştirme Kursu" eğitim programına otizm spektrum bozukluğu olan bireylerde beslenme konusu eklenerek özel öğretim kurumlarında görev yapan 282 öğretmenimize yüz yüze eğitim verilmiştir.

Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin beslenmeleri konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla öncelikli olarak tüm özel eğitim, rehberlik, sınıf ve okul öncesi öğretmenlerimizin katılımına yönelik uzaktan eğitim mesleki gelişim sertifika programı hazırlanmakta olup bu branşlardaki tüm öğretmenlerimize ulaşmak hedeflenmektedir.

"Otizm Spektrum Bozukluğu İçin Otizm ve Beslenme Kitapçığı" hazırlanmış ve öğretmenlere kitapçıkların dağıtımı yapılmıştır.

Mevzuat

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde 1/9/2018 tarihinden itibaren biyometrik kimlik doğrulama sistemi veya kameralı görüntüleme sistemine geçilmiştir. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine devam eden öğrencilerin velilerine SMS bildirimi yapılmaktadır.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireyleri kayıt ve nakil kabul süreçlerinde veli talebi esas alınmaktadır.

Tüm eğitim kademelerinde kaynaştırma kapsamında eğitim alan özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin başarı değerlendirmesi BEP esas alınarak yapılmaktadır.

Merkezi sistem sınavlarında özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere yetersizlik türlerine uygun sınav tedbir hizmetleri sunulmaktadır.

Ortaöğretim kurumlarının kontenjanlarına göre her bir şubede iki öğrenciyi geçmeyecek şekilde (+ 2 kontenjan) eğitime erişimleri sağlanmaktadır.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Beceri/yetenek sınavıyla öğrenci alan okullara yerleştirilecek öğrenciler ilgili okul müdürlüklerince oluşturulan komisyon tarafından kendi aralarında beceri/yetenek sınavına alınır ve başarılı olanların kayıtları yapılır hükmü düzenlemesi yapılmış olup bu kapsamda hizmetler sürdürülmektedir.

Rehberlik ve Araştırma Merkezleri bünyesinde hizmet veren özel eğitim değerlendirme kurulu kararı doğrultusunda özel eğitime ihtiyacı olan ve kaynaştırma /bütünleştirme yoluyla eğitim alacak öğrenciler komisyon tarafından kendi aralarında beceri/yetenek sınavına alınır düzenlemesi çerçevesinde kolaylaştırıcı ve kapsayıcı hizmetler yürütülmektedir.

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinin sahadaki yansımalarını, uygulamada yaşanan sorunların değerlendirilerek gerek görülmesi halinde bir güncelleme çalışması yapmak amacıyla “Özel Eğitim Hizmetleri Güncelleme Çalıştayı” düzenlenmiş olup çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımız ile Mesleki Yeterlilik Kurumu arasında “Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizliği Veya Otizmi Olan Öğrencilerin Mesleki Yeterliliklerinin Belirlenmesine Dair İşbirliği Protokolü” imzalanmıştır. Bu protokol ile hafif düzeyde zihinsel yetersizliği veya otizmi olan öğrencilerin meslek alanlarının tanımlanması, sahip olmaları gereken mesleki yeterlilikler ile mesleki yeterlilik seviyelerinin belirlenmesi ve bu yeterlilikler kapsamında Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezlerinde uygulanan eğitim programlarının düzenlenerek mezun olan öğrencilere mesleki yeterliliklerin kazandırılması amaçlanmıştır.

İmzalanan protokol ile toplamda 18 alanda mesleki yeterlilik hazırlanması kararlaştırılmıştır. Bunlardan ilk 6 alana ilişkin çalışma tamamlanmış, sektör temsilcilerinin uygun görüşleri doğrultusunda mesleki yeterlilikler ve meslek standartları MYK tarafından onaylanarak Ulusal Meslek Standartları ve Mesleki Yeterlilikler platformunda yayımlanmıştır.

İkinci 6 alana ilişkin çalışma da tamamlanmış olup mesleki yeterlilikler ve meslek standartları MYK tarafından onaylanma aşamasındadır. Üçüncü 6 alana ilişkin olarak ise Bakanlığımız Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün web sitesinde ilgili 140 kamu ya da özel kurum/kuruluşun görüşüne sunulmuştur. Görüş süreci tamamlandıktan sonra söz konusu alanlara ilişkin pilot uygulamalar yapılarak sektör komitelerinin görüşleri alınarak Ulusal Meslek Standartları ve Mesleki Yeterlilikler platformunda yayımlanacaktır.

İzleme

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitiminin takip edilebilmesi için ilgili birimlerle işbirliği içinde e-rehabilitasyon modülü geliştirilmesi planlanmaktadır. Bu modül otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin destek eğitim faaliyetlerine ilişkin tüm girdiler grafikler ve veriler halinde Bakanlık, il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ve kişiler bazında takip edilebilecek ve otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin nitelikli bir destek eğitim süreci geçirip geçirmediği, beklenen gelişimi gösterip göstermediği takip edilebilecektir.